

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

ONDERZOEK NAAR KWALITEITSVERBETERING

Pieter Nieuwland College

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 14RF|00
Onderzoeksnummer : 286734
Datum onderzoek : 7 december 2015
Datum vaststelling : 17 december 2015

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 7 en 9 december 2015 een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uitgevoerd op het Pieter Nieuwland College afdeling vwo om een oordeel te kunnen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling en over de naleving van wet- en regelgeving.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende.

Tijdens het kwaliteitsonderzoek dat is uitgevoerd op 17 oktober 2013 stelde de inspectie tekortkomingen vast in de opbrengsten en het onderwijsleerproces op het Pieter Nieuwland College, afdeling vwo. Deze zijn beschreven in het inspectierapport dat is vastgesteld op 18 december 2013. De kwaliteit van het onderwijs is toen als zwak beoordeeld en wij hebben ons toezicht geïntensiveerd. Om na te gaan of de eerder vastgestelde tekortkomingen zijn opgeheven en of de kwaliteit van het onderwijs weer voldoende is, voeren we nu een afsluitend onderzoek naar de kwaliteitsverbetering uit.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek naar de kwaliteitsverbetering bestaat uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met het management, vaksecties, leraren, zorgcoördinatoren, mentoren, leerlingen en de medezeggenschapsraad.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie.

Tijdens het onderzoek hebben wij indicatoren van de volgende aspecten beoordeeld: opbrengsten, onderwijsproces en kwaliteitszorg.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIE EN TOEZICHTARRANGEMENT

Een onderzoek naar de kwaliteitsverbetering zoals wij hebben uitgevoerd, heeft tot doel om te beoordelen of de kwaliteit van het onderwijs weer van voldoende niveau is en of aan alle afspraken is voldaan die in het toezichtplan zijn vastgelegd.

Onze conclusie voor het Pieter Nieuwland College afdeling vwo is als volgt:

Kwaliteit

Wij kennen aan het Pieter Nieuwland College Amsterdam, afdeling vwo het basisarrangement toe. Daarvoor wijken wij af van onze beslisregels. De afdeling vwo heeft op het opbrengstenoordeel 2015 onvoldoende opbrengsten, maar heeft naar verwachting voldoende opbrengsten in 2016. De kwaliteit van het onderwijs is weer voldoende. Dit betekent dat de school niet langer onder intensief toezicht valt.

Naleving

Er zijn tekortkomingen geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften, die vanwege het programmatisch handhaven standaard zijn gecontroleerd.

De schoolgids bevat geen informatie over het percentage leerlingen dat de school zonder diploma verlaat. Ook bevat de schoolgids geen informatie over het samenwerkingsverband voor passend onderwijs waarbij de school is aangesloten.

Om deze reden hebben wij de volgende afspraken gemaakt met het bevoegd gezag:

Het bevoegd gezag dient de geconstateerde tekortkomingen in de naleving van wettelijke voorschriften op te heffen. In februari 2016 voeren wij een onderzoek uit om na te gaan of de tekortkomingen zijn opgeheven.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit van de onderzochte aspecten zijn gekomen. Eerst ziet u het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1. Algemeen Beeld

Het Pieter Nieuwland College is een school voor havo en vwo onderwijs in Amsterdam Oost. Er heerst een prettig schoolklimaat en leerlingen geven aan dat ze het naar hun zin hebben. Na het schooljaar 2014/2015 nam de voormalig rector met een lange staat van dienst afscheid van de school. Het bevoegd gezag heeft een interim rector aangesteld voor het schooljaar 2015/2016. Het bestuur van de school gaat een nieuwe rector werven voor het volgende schooljaar.

Nadat de opbrengsten vanaf 2013 als onvoldoende werden beoordeeld, is de school aan de slag gegaan om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Ook de kwaliteit van het lesgeven werd onder de loep genomen door de schoolleiding aan de hand van een kijkwijzer. Lesbezoeken en beoordelingen door de leiding en collegiale consultatie vinden inmiddels regelmatig plaats op de school. Dat leidde tot betere kwaliteit van de lessen en de kwaliteitszorg. De opbrengsten stegen in de afgelopen jaren. De verwachtingen voor 2016 zijn positief als afgegaan wordt op de prognoses van de school. Naar verwachting wordt het eerstvolgende meerjarenoverzicht weer voldoende, en daarom wijken wij af van onze beslisregels en kennen de afdeling vwo van het Pieter Nieuwland College het basisarrangement toe. Het is nu zaak voor de school om het ingezette beleid door te zetten en te blijven ontwikkelen, zodat de resultaten zich bestendigen en verder kunnen groeien.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs op het Pieter Nieuwland College, afdeling vwo, als voldoende. Hieronder licht de inspectie haar oordeel toe.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De

bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Wij hebben daarnaast onderzocht of de school voldoet aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften. Dit wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden		1	2	3	4	5
1.1	De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.			•		
1.2.5	De leerlingen lopen weinig vertraging op in de bovenbouw van de opleiding vwo.		•			
1.3.5	De leerlingen van de opleiding vwo behalen voor het centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.		•			
1.4.5	Bij de opleiding vwo zijn de verschillen tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen van een aanvaardbaar niveau.			•		

De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving		1	2	3	4
3.4	De school heeft een aanbod voor de referentieniveaus taal dat past bij alle leerlingen.				•
3.5	De school heeft een aanbod voor de referentieniveaus rekenen dat past bij alle leerlingen.			•	

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		1	2	3	4
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.				•
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			•	
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			•	

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			•	

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning)		1	2	3	4
9.1	De school volgt systematisch de vorderingen van de leerlingen aan de hand van genormeerde toetsen.			•	
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.			•	
9.4	De school voert de ondersteuning planmatig uit.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.1	De school evalueert systematisch de opbrengsten.			•	
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			•	
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.			•	

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod: opbrengsten, onderwijsproces, kwaliteitszorg en wet- en regelgeving.

Opbrengsten

Om de opbrengsten van het Pieter Nieuwland College in Amsterdam afdeling vwo te kunnen beoordelen, maakt de inspectie gebruik van het opbrengstenoordeel 2015. Dit oordeel bevat gegevens over de examens en het behaalde rendement van de doorstroom, uitstroom en afstroom van leerlingen van de schooljaren 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014. De inspectie heeft verder gekeken naar de examenresultaten van het centraal schriftelijk en gemiddeld schoolexamen in het schooljaar 2014/2015. Omdat de inspectie de resultaten van scholen op een andere manier gaat berekenen, zijn de resultaten van de school ook uitgerekend via de vanaf 2016 gebruikte methode.

Het opbrengstenoordeel 2015 toont aan dat de opbrengsten over drie jaar gemeten (nog) onvoldoende zijn. Op basis van prognoses van de school zijn de opbrengsten in 2016 weer voldoende. Het gemiddeld centraal examencijfer over de afgelopen drie jaar zal voldoende zijn in 2016. Omdat de kwaliteit van het onderwijs en de opbrengsten verbeterd zijn, wijken we af van onze beslisregels en kennen we ondanks onvoldoende opbrengsten in 2015 toch een basisarrangement toe aan de afdeling vwo.

Het behaalde gemiddelde cijfer bij het centraal schriftelijk examen steeg de laatste jaren en ligt de laatste twee centraal examens boven de norm die wij voor deze school stellen. Over drie jaar gemeten wordt het centraal schriftelijk examencijfer als voldoende beoordeeld in het meerjarenoverzicht dat in 2016 wordt gepubliceerd. Het vak Nederlands ligt op het landelijk gemiddelde. Dat is een knappe prestatie omdat de school kan aantonen dat meer leerlingen instromen met een taalachterstand dan bij vergelijkbare scholen in Nederland. Het verschil tussen het schoolexamen en het centraal schriftelijk examen ligt binnen de door de inspectie gestelde norm en is voldoende.

Het rendement van de bovenbouw geeft inzicht in de snelheid waarmee leerlingen doorstromen door de klassen 3, 4, 5 en het diploma halen in klas 6. Het rendement van de bovenbouw is over drie jaar gemeten onvoldoende, maar laat wel een stijging in de laatste twee jaren zien. Volgens een door de school gemaakte prognose is het rendement van de bovenbouw in 2016 weer voldoende.

De inspectie kijkt ook naar het basisschooladvies en berekent in hoeverre de leerlingen na twee jaar voortgezet onderwijs op, onder of boven dat advies geplaatst worden. Over drie jaar gemeten scoort de school hier voldoende op, maar de inspectie constateert wel dat de afstroom van leerlingen naar een lager niveau dan het advies (bijvoorbeeld vwo advies, maar havo volgend) toeneemt en zich vergroot ten opzichte van de opstroom. Ook het aantal leerlingen dat blijft zitten in de tweede klas is hoger dan op vergelijkbare scholen en zal teruggedrongen moeten worden om verdere daling en onvoldoende resultaten te voorkomen. De school is bekend met de dalende opbrengsten en schenkt aandacht aan het rendement van de onderbouw. De school heeft bijvoorbeeld de determinatie aangescherpt.

De opbrengsten hebben zich verbeterd, maar blijven de aandacht vragen van de school. Het is zaak om de resultaten op de examens te bestendigen en de rendementen nog verder onder controle te brengen.

Onderwijsproces

Wij beoordelen het onderwijsproces als voldoende. Leraren van het Pieter Nieuwland College beheersen in het algemeen de basisvaardigheden van het lesgeven. Eerdere onvoldoende punten, zijn nu als voldoende beoordeeld.

De school maakt ten opzichte van 2013 veel beter gebruik van de onderwijstijd. Er vloeit in het algemeen nauwelijks onderwijstijd weg. Lessen starten op tijd en gaan door tot de bel. Leerlingen die te laat komen, dienen een briefje te halen. De meeste lessen zijn strak georganiseerd. Anders dan in 2013 zijn de meeste leerlingen actief betrokken bij het onderwijs. Leerlingen stellen vragen, voeren opdrachten uit als hen dat gevraagd wordt en tonen respect voor hun leraren. De pedagogische band van mentoren met hun leerlingen is in het algemeen in orde. De school is er in geslaagd om zich hierin te verbeteren. Hoewel leerlingen overwegend actief betrokken zijn, zien zij ook ruimte voor verbetering. Veel lessen kunnen naar hun smaak actiever worden door meer variatie aan te brengen in de lessen en vaker te kiezen voor verschillende en afwisselende onderwijsvormen zoals film of een quiz.

De instructie en uitleg zijn in veruit de meeste gevallen duidelijk en helder. Leraren staan boven de stof en kunnen meestal meerdere didactische vaardigheden toepassen om de stof uit te leggen. Dat de school veel aandacht schonk aan het doelgericht opbouwen van lessen en structuur bieden aan leerlingen, komt sterk naar voren in de bezochte lessen. In veel lessen wordt het doel van de les en de te ondernemen activiteiten medegedeeld aan het begin van de les. Vaak wordt tijdens de les gecontroleerd in hoeverre het doel behaald is. Leraren voorzien hun leerlingen gevraagd en ongevraagd van positieve feedback. Leraren zijn complimenteus en geven leerlingen inzicht in het redeneren waarom een antwoord goed of fout is. Als het gaat om 'feedforward', waarbij leerlingen wordt geleerd hoe zij hun resultaten kunnen verbeteren alsmede wat zij moeten doen om een volgende stap in hun leerproces te zetten, zien wij nog de nodige ruimte voor verbetering.

De school besteedt veel aandacht aan taal en rekenen. De school hanteert de methode Tovani om leerlingen leesstrategieën aan te leren om beter te lezen. Ook is er aandacht voor het vergroten van de woordenschat bij leerlingen en gebruikt de school software waarmee leerlingen beter worden in het schrijven van teksten. In de bovenbouw zijn speciale uren ingeroosterd voor rekenles. Alle leerlingen in de onderbouw maken meerdere keren per jaar de cito volgoets. De resultaten worden gebruikt om te kijken waar leerlingen hiaten hebben in Nederlands, Engels of Wiskunde. Op basis van de uitkomst krijgen leerlingen steunlessen. Ook gebruikt de school de uitslag bij het determineren van

leerlingen. Ook is een extra uur Nederlands ingeroosterd.

Kwaliteitszorg

De school evalueert de opbrengsten en het onderwijsproces in voldoende mate. Leraren verantwoorden zich over hun resultaten. Leraren voeren collegiale consultaties uit en ook de schoolleiding bezoekt de leraren structureel.

Om de opbrengsten en het onderwijs te verbeteren heeft de school renderende maatregelen genomen. Leraren controleren het huiswerk beter en nadrukkelijker. Leraren vragen na ieder blok feedback van hun leerlingen. Ook werden meer bijlessen ingesteld, ondergingen examenleerlingen verplichte examentrainingen en konden zij faalangstraining krijgen. Meer leraren zijn gecoacht en begeleid. Het verbetertraject heeft verder gezorgd voor een meer open en naar buiten gerichte houding van medewerkers waarin men probeert van elkaar te leren, samen te werken en opbrengstgericht te werken.

Wat betreft de kwaliteitsbewaking worden de ontwikkelingen en resultaten nauwlettend en structureel gevolgd door de schoolleiding en de docenten. De school maakt inmiddels planmatig en cyclisch werk van het behoud en ontwikkeling van het onderwijs. Docenten zijn bekend met de afspraken en de schoolleiding ziet toe of ze worden nagekomen. Men spreekt elkaar aan als dit nodig is.

Wet- en regelgeving

De school voldoet niet geheel aan de onderzochte wet- en regelgeving. Het schoolplan loopt af in 2015. De school wil toestemming vragen aan de MR om het schoolplan met een jaar te verlengen, zodat de nieuw rector betrokken kan zijn bij het opstellen van het schoolplan.

De schoolgids mist bepaalde onderdelen waarop de inspectie controleert. De school geeft geen inzicht in het aantal leerlingen dat de school vroegtijdig verlaat. Ook is niet te vinden bij welk samenwerkingsverband voor passend onderwijs de school is aangesloten. Met de school is afgesproken dat dit voor februari 2016 hersteld is en voortaan wordt opgenomen in nog te verschijnen schoolgidsen.